

Izhaja:

10, 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto s prilogo »Domači Prijatelj« 2 goldinarja. — Priloga izhaja 10. in 30. dan v mesecu.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravištvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XVII.

V Celovcu, 20. septembra 1898.

Štev. 26.

Naša cesarica Elizabeta umorjena!

Strašna, za prvi hip neverjetna novica razširila se je v soboto dné 10. t. m. zvečer po naši širni Avstriji, po celem svetu, grozna novica: **Avstrijska cesarica Elizabeta je umorjena!**

Roka brezbožnega, čisto propalega človeka, anarhista, je porinila smrtno orodje v srce blagi vladarici, da je na tuji zemlji, ne da bi se prej še zavedla, izdihnila svojo dušo.

Srce se krči v prsih, srd zviija roke v pesti nad hudo delcem, ki je dvignil prokletu svojo roko nad bolno, staro ženo, iskajočo zdravja po svetu, nad vladarico, katera se ni vmešavala v javnost, katera ni nikogar žalila, katera je povsod, koder je hodila, skazovala in dejansko izvrševala dela ljudomilega [krščanskega usmiljenja.

Povsod, kjer prebivajo otroci naše države, kjer bijejo srca avstrijska, vzbudila je novica, da je naša cesarica umorjena, največjo žalost.

Od ust do ust je šel pretresujoči glas, da je avstrijskim národom vzeta blaga vladarica — cesarskemu so-progu zvesta žena, — da je na tako žalosten način končala življenje usmiljena mati ubogih, — da je zapustila svet dika med vladaricami vsega sveta!

Strašna resnica! — Ubogi cesar!

Koliko je trpel za svojega vladanja. Na grozen način mu je padel ljubljeni brat, grozno mu je umrl jedini sin, a sedaj, ko se je cesar s svojimi vedno zvestimi mu národi pripravljaj, da obhaja ž njimi petdesetletnico svoje vlade, zadene roka morilčeva ljubljeno mu ženo! Slavnostno leto in toliko žalosti! Ubogi vladar!

Morali bi tako trpko poskušane cesarja streti taki udarci, da ga ne vzdržuje dvojna sila: živo versko prepričanje in ljubezen njegovih nemejeno mu udanih národov.

Z drugimi národi žaluje s cesarjem tudi naš slovenski národ, vsikdar udan svojemu vladarju. Iz glo-

bočine srca prosimo Boga, da naj tako britko zadetemu cesarju dodeli moč, da prenese tudi ta novi, prehudi udarec, da ga nam ohrani še mnogo let.

„Bog ohrani, Bog obvari
Nam cesarja, Avstrijo!“

* * *

Cesarica Elizabeta.

Cesarica Elizabeta bila je rojena dné 23. decembra 1837. leta. Bila je hči Maksa, vojvode Bavarskega. V Išu na nekem balu seznanil se je bil naš cesar z njo in dva dni pozneje se je z njo zaročil. Poroka vršila se je 24. aprila 1854 v avguštinski cerkvi na Dunaju. Poročil je cesarsko dvojico knezonadškof dunajski Rauscher v pričoj 70 škofov in nadškofov.

Leta 1867. od 8. do 23. junija bila je s soprogom vred venčana za kraljico ogersko.

Leta 1879. praznovala je cesarska dvojica petindvajsetletnico svoje poroke. Avstrijski národi

so tekmovali medsebojno, da bi pokazali cesarski dvojici svojo udanost.

Med raznimi nesrečami, ki so jo zadele, bila je pač najstrašnejša smrt njenega sina, prestolonaslednika nadvojvode Rudolfa.

Cesarica je jako rada potovala. — Leta 1856. je bila na Velikem Zvonarju, kjer je lastnoročno trgala planike. Naše slovenske kraje obiskala je v marcu leta 1857.

Bila je blaga žena in posebna podpora revežem. Avstrijski národi žaljujejo za njo kakor za svojo materjo.

Iz življenja cesarice, katero je zadela smrt na tako grozen način, podali bodemo sčasoma še več zanimivih podrobnostij.

Napad.

Ko se je pokojna vladarica odpravljala v Genevo (Genf), znano veliko mesto v zapadni Švici, svarili so jo, naj se nikar ne podá v mesto, kjer kar mrgoli slabih ljudij. A cesarica je odgovorila: „Koga naj se bojim? Saj nisem nikomur nič hudega storila!“

Res je bilo tako. Svitla cesarica ni storila nikomur kaj žalega, delila le dobrote in vendar — našla je tako smrt!

Nečloveški morilec si je izbral za žrtev slabotno žensko, ki je trpeča mati hodila trnjevo pot, žensko, ki ni nikdar uporabljala predpravic svojega vzvišenega stališča, ki je kot angelj miru in tolažbe revežem brisala solze bolečin in tuge, ki se ni vmešavala v borbe političnega, javnega življenja, ki je kot cesarica čutila le dolžnosti skrbne matere in udane, sočutne soproge. Vsi jeziki sveta izražajo te dni gnev in sveto ogorčenost nad peklenkim činom, toda mrtve cesarice ne morejo obuditi k novemu življenju, ne morejo nadomestiti nepreračunljive izgube. Morilčevo jeklo ni prebodlo le preblagi cesarici srca, zadelo je tudi srce cesarju-trpinu, ki nima druge tolažbe, nego zaupanje v Boga in neštivilne dokaze neomejene ljubezni in odkritosrčnega, globokega sožalja svojih udanih podanikov. Bodalo je zadelo v srce vso državo, vse človeštvo, katero je morilec Lucheni v imenu svoje tajne bande s krvavim bodalom pozval na dvoboj, na maščevanje.

O napadu in smrti presvetle cesarice poroča njena spremljevalka grofinja Sztaray: Dne 29. avgusta se je cesarica s spremstvom pripeljala v Švico ter skozi Territet odšla v Caux (Kô), kjer se je nastanila. Z veseljem je tukaj uživala planinski zrak in krasni razgled po planinskih vrhovih in divotah. V petek popoldne se je cesarica odpeljala v Genevo ter se nastanila v hotelu Beaurivage; hotela si je, kakor lani, ogledati mesto ter obiskati perivoj (park) in vilo barona Rotschilda. Za soboto je bila določena vrnitev s parnikom v Caux. Cesarica se je vedno raje vozila na parniku, kakor na železnici. Ob 2. uri parnik odhaja. Ob 1/2 2. uri sva zapustili s cesarico hôtel, gospodje iz spremstva so se odpeljali po železnici. Cesarica je bila prav vesela, dobre volje. Mirno sva korakali po poti ob jezeru. Tu vidim, da neki človek hitro koraka proti nama od pristanišča sem. Približa se cesarici; zdelo se mi je, da ta človek pade, ker je mahnil z roko, kakor da bi se hotel ujeti. A nato zbeži.

Cesarica se v hipu nagne nazaj in zgrudi. Jaz jo ujamem z rokami ter vprašam: „Veličanstvo, ali Vam je slabo?“ Cesarica odgovori: „Ne vem!“ — „To je le od straha“, dostavim jaz ter zopet vprašam: „Veličanstvo, ali čutite bolečine?“ Cesarica odgovori: „Ne vem povedati; vendar mislim, da me na prsih nekaj skeli.“ — Greva naprej. Jaz cesarici ponudim roko, a ona odvrne: „Ne, hvala!“ Vendar sem jo malo podpirala do ladije. Ondi me vpraša cesarica: „Ali sem močno blede?“ — „Da, pač, Veličanstvo, a to je vsled strahu in vznemirjenja.“ V tem trenutku pa se cesarica zgrudi v nezavesti. Mislila sem, da je ta nezavest posledica velike nervoznosti in da bode kmalu odleglo. Niti sanjala nisem o napadu, ker v rokah onega moža na obrežju nisem videla nobenega orožja. Ko smo cesarici odpeli obleko, nismo zapazili nobene krvi. Cesarica se zopet zavé, vzdigne se ter vpraša precej glasno: „Kaj pa se je vendar zgodilo?“ To so bile njene zadnje besede. Cesarica omahne nazaj, obraz obledi, dihanje pojenjuje. Mej tem je

bil parnik že od brega. Prosim kapitana, naj obrne nazaj. To se zgodi. Cesarico nezavedno prenesemo v hôtel, kjer v kratkih minutah izdihne svojo dušo.

Tako pripoveduje grofinja Sztaray, cesarčina spremljevalka, ki je zvedela o napadu, ko je bila cesarica že mrtva. Tudi cesarica sama ni slutila, da je žrtev peklenškega napada. Grofinja Sztaray takoj brzojav generalu Berzeviczyju, ki se je bil po železnici odpeljal v Caux. General Berzeviczy se takoj vrne in ob 4. uri popoldne brzojavi cesarju to strašno vest.

Neki mlad Avstrijec, baron Brussel, o napadu pripoveduje tako: Cesarica je v soboto ob 1/2 2. uri zapustila hôtel Beaurivage ter hotela na parnik „Geneve“, ki ob 1. uri 40 minut odhaja v Montreux. Cesarico je spremljala grofinja Sztaray. Hôtel (gostilna) je od postajališča le štiri minute. Cesarica je bila po navadi v črni obleki. Približno pol minute od postajališča ladij nasproti hôtelu „de la Paix“ je stal mlad človek srednje postave, a predrznega in odurnega obraza. Ko se cesarica približa, skoči proti njej ter jo udari na levo stran prsij. Cesarica se zgrudi, ljudje se približajo, a nihče je ne spozna. S pomočjo grofinje Sztaray in genevskega trgovca Deysseta se cesarica vzdigne. Nihče še ni vedel, da je cesarica ranjena, ker nihče ni videl orožja. Deysset pripoveduje dalje: „Cesarica, katere nisem poznal, me žalostno pogleda, potem zatisne oči. Mislim sem, da je omedlevala, ter zapustim ladijo, ki je ravno odhajala. Ker pa se cesarica le ni zavedla, bila je grofinja Sztaray v velikem strahu ter vpraša po zdravniku, katerega pa ni bilo na ladiji. Nato grofinja prosi kapitana, da ladijo obrne nazaj, kar se zgodi. Na bregu napravijo za silo nosilnico ter kapitan Roux, oni geneveški trgovec Deysset in nekaj drugih ponesó cesarico v hôtel. Deysset je cesarico na rokah nesel v sobo št. 34. Takoj pokličejo zdravnika dr. Golaya in Mayerja, sezujajo cesarico ter odpnó obleko. Dr. Golay poskusi z umetnim dihanjem in drgnenjem z vinskim kisom, a brez uspeha. Dr. Golay naredi malo zarezo na desni roki: cesarica je bila mrtva. Malo preje so bili poklicali duhovnika, ki je cesarici v zadnjih trenutkih delil tolažila sv. vere. Deysset misli, da je cesarica izdihnila, ko so jo položili na posteljo. Ko zdravnik naznani smrt, vsi pokleknejo ter molijo.

Morilec Luigi Lucheni.

Kdo je podivjani človek, razdivjana žival v človeški podobi, ki je cesarici prizadel smrtni udarec? Ta zver se imenuje Luigi (Alojzij) Lucheni ter je rodom Lah. Rojen je l. 1873. na Laškem v okraju Parma. On je srednje postave, krepkega in gibkega trupla, zarjavelega lica. Ima majhne, rujave brke. Pogled je zloben in temen. Izgleda kakor rojen hudodelec. Oblečen je kakor laški delavec. Oče mu je neznan, mati neka dekla. Da mu ni bilo treba iti med vojake, je pobegnul. Šel je l. 1896. v Švico, kjer je vstopil med anarhiste, t. j. med društvo, katero hoče uničiti vsak red, vsako postavno oblast, in čigar člani z umori vladarjev pospešujejo svoje zlobne, peklenke namene.

Lucheni je prepotoval Nemčijo in Avstrijo,

bil je tudi v Budimpešti in v Trstu. V Budimpešti je videl prvokrat cesarico Elizabeto ter si jo dobro vtisnil v spomin. Julija meseca letošnjega leta se je baje udeležil anarhističnega shoda v Curihu, kjer se je osnovala nevarna zarota proti več vladarjem in zlasti francoskemu predsedniku Fauru. Neki francoski agent, kateremu je bil tajni shod jako dobro znan, je to naznanil francoski vladi, katera je dala tudi več drugim dvorom, zlasti ruskemu, potrebna naznanila.

Lucheni se je dalj časa potikal po Genevi; koder je hodil, nikjer mu ni manjkalo denarja, iz česar se more sklepati, da mu je dala anarhistična družba dovolj denarnih sredstev, da izvede svoj namen.

Kako je nečloveški morilec izvršil svoj vnebovpijoči zločin, povedali smo že zgoraj. Zločinec, katerega je spremljal star, sivo-bradat mož, je čakal cesarico, katero je, kakor rečeno, že od prej poznal, pred gostilno, v kateri je stanovala. Bodalo je skrival v rokavu.

Ko se je bližala ladiji, šel ji je naproti od nasprotne strani, planil nánjo in jo močno sunil s pripravljenim bodalom, t. j. s trivoglato, oestro ošpičeno pilo. Zadel je cesarico ravno v srce. Srce je čisto prebodlo, tako da se je kri vlila na znotraj. Napad je storil tako naglo, da nihče ni videl bodala v njegovi roki.

Ko je morilec izvršil napad, je zbežal po cesti „Rue des Alpes“ ter hotel priti na veliki trg „des Alpes“, kjer bi se mogel skriti. Toda vjela sta ga dva kočijaža, Viktor Vuillemin in Louis Chamartin, ki sta stala na jezerskem obrežju in sta bila priči napada; izročila sta hudodeleca mornarju Albertu Fiaux in orožniku Kaiserju, katera sta ga odvedla v prvo policijsko stražnico. Morilec se ni branil, spotoma je celo prepeval ter mej drugim dejal: „Gotovo sem dobro zadel, upam, da sem jo umoril.“ V stražnici je hudodelec povedal, da je anarhist, da ni sovražen delavec, temveč bogatašem. Potem so peljali anarhista v pravosodno palačo, kjer so ga v navzočnosti treh članov kantonalne (okrajne) vlade, generalnega prokuratorja, tajnika policijskega oddelka in policijskega komisarja pred preiskovalnim sodnikom Lechetom zaslišali. Rekel je, da ne razume francoskega jezika, ter ni hotel na vprašanja odgovarjati.

Takoj so poslali posebno komisijo na mesto strašnega zločina. Pred hotelom Beaurivage se je zbrala nešteta množica ljudij. Orožniki so zastopili vse vhode na trgu, kjer se je izvršil napad, da bi našli orožje, katerega je rabil morilec. Policija je tudi skrbno preiskovala, če ni imel Lucheni kakega sokrivca. Neki mornar je izpovedal, da so tri osebe že v petek hodile za cesarico, ko je v raznih prodajalnicah kupovala stvari. — Morilec je izpovedal, da je prišel v Genevo z namenom, da umori kako visoko osebo. Zlasti je mislil na vojvodo Orleanskega, najbrže na princa Henrika, povedal pa ni, zakaj se mu ta načrt ni posrečil. Le slučajno je zvedel, da je Nj. Veličanstvo cesarica avstrijska v Genevi.

O grozni razdivjanosti morilca Luchenija priča sledeče: Lucheni potrjuje vse znane podrobnosti o svojem napadu in življenju v zadnjem

Podlistek.

Tine in Barigeljc.

(Izviran dopis iz Barigeljčevega peresa.)

„Šmencej“, boste rekli, je pa zopet prikrevsal Barigeljc od kod iz kakega potovanja, ali je pa kje barko vozil, ali pa so ga celó — pa to Bog ne zadeni — vzdignili iz krtove dežele.

No, v krtovo deželo bi ga bile liberalne pokveke že davno radé poslale, pa tako daleč ne sega njih moč ali sila. Pa Barigeljc se tudi te sile liberalne prav nič ne boji. Če mu tudi včasih ti možički za hrbtom pritiskajo, tedaj malo pocenca, malo poskoči in — smuk iz nevarnosti.

Le malo po svetu sem jo udaril in ravnokar sem se vrnil iz svojega svetovnega potovanja. Ločitev od doma, od kmetije ni bila tako težka, ker pred mojim odhodom je bilo sklenjeno, da bomo slovenski kmetje na Koroškem čisto po novem kopitu, kakor nam bo novi „Kmetijski List“ povedal, začeli kmetovati. Nekaj da bi tisto, kar je še po stari šegi bilo, pozabil, nekaj pa za to, da bi bolj spočít, bolj pridno lotil se „Berčingarjevega zistema“, šel sem po svetu. Ločitev od France, od Tineta in gospodične Okrogelnikove ter drugih okroglih, visocih in dolgih ter manj ali več k sreku priraščenih oseb, bila je težka. Potovanje bilo je prav zanimivo, pa Barigeljc bo o tem še večkrat kakšno povedal, danes mora le o svoji vrnitvi nekaj sporočiti.

Presneta reč, nekako pust sem danes, kar nič mi ne gre, moram pomočiti bolj globoko v tinto tam v tistem škafu.

Vse, res popolnoma vse, me je bilo veselo, ko so me videli, le moja Franca je malo nos vihala. Naj ga le viha, sem si mislil spočetka, saj jej vendar nisem nič storil, pa vendar me je premagalo in moral sem jo vprašati po uzroku. Poda mi na to pismo, ki se tako-le glasi: „Dragi urednik! Prosim Vas, da Barigeljca vprašate, kako je ž njegovo tinto, ko si je cel škaf naročil je, ali se mu je pokvarila, ali pa zna biti, da je celo umrl. Če je umrl, prosim, da mi naznanite. Njegova Franca je tedaj ja vdova. Zdaj bi jo šel jest snubit, ker ta se mi je prikupila, ko zna moža tako dobro podregati.“

Ali Te je to pismo tako razkurilo? In zakaj? Poglej, tinte je še več kot pol škafa in pa jest tudi zdrav in še vedno čvrst.

Prebita sraka! Mislil sem, da se mi bo Franca, ko sem to rekel, kar razkoračila. To je šla po koncu! Vidiš, začela je, saj sem Ti vendar rekla, da iz potovanja kaj piši gospodu uredniku „Mir“-ovemu, pa Ti pač ne ubogaš. In čem bolj sem jej trdil, da se bom poboljšal, tem bolj me je klestila, seveda samo iz tega namena, da bi se poboljšal. Pa tudi malo iz sebičnosti je tako govorila, ker djala je in to nekako užaljena: Če boš še naprej tako trdovratno molčal, zgubila bom jest vso veljavo: Kdo bo pa še po Franci vprašal? In tudi Okrogelnikova se je zadnjič prav bridko pritožila tukaj pri meni, da že dolgo o njej ni bilo prav nič brati v „Miru“. In to ti tudi povem, da gorjé Tebi, če se spravijo urednik nad Te. „Mirov“ ured-

nik se še hudirja ne bojijo, vsacega raztrgajo in po Tebi bo, če se ne poboljšaš. Še kake pol ure je šlo; „pa sem rekla, sem rekla, ja saj pravim, ti pač ne ubogaš,“ dokler mi je bilo dosti ter sem se zadril: No, zdaj si jih Ti že dosti rekla, bom pa tudi jest eno povedal.

Vidiš Franca, poslušaj me, naj Ti povem vso stvar. Jest sem rad pisal v različne poštene časopise in tako seveda tudi v „Mir“ in tam prav po domače včasih okreal tiste naše napihnjene liberalce, ki že tako dolgo in pa tako „dobro“ pri nas na Koroškem gospodarijo, da so že take kupe dolga napravili, da jih več videti ni iz teh kupov. Posebno naš kmetijski stan v naši lepi deželi so tako lepo na kant spravili, da jim ne bode treba več dolgo truditi se, če tako ostane, da bodo kmalu gotovi s svojim delom.

Pisal sem zoper to in pa tudi povedal včasih, kako bi se dalo pomagati. Več kmetov sem pridobil, ti so me poslušali in začeli si sami pomagati. Obrnili so se do kmetijske družbe v Ljubljani. Tam so si naročili „Kmetovalca“, v katerem so brali prav mnogo koristnega. Mnogo jih je dobilo, ker so po postavi udje „kmetijske družbe“, lepih drevesc, semen itd. Mnogi, ki niso spočetka prav hoteli, so danes prav hvaležni, da so me ubogali.

Pa kakor veš, lani v jeseni začelo se je mnogo govoriti, da se je več za „slovenske kmetije vnetih“ mož združilo in sklenilo, „Kmetijski List“ izdajati. Dolgo in ga bilo na dan. Pa kar ima dobro postati, se mora dolgo kuhati, in prav tako se je zgodilo „Kmetiskemu Listu“. Jest pa sem bil vendar pri tem vesel, ker djal sem sam pri sebi: „Zdaj pa ne bo treba več toliko pisati in tro-

času. On ne kaže najmanjšega kesanja zaradi svojega groznega dejanja ter meni, da je s tem pospešil stvar anarhizma. Sicer pa taji, da bi imel zaveznike. Policija v Genevi je zaprla tri sumljive osebe. Lucheni je tudi pisal pismo na izdajatelja lista „Don Marzio“ ter ga prosi, naj ugovarja vsem onim, ki bi trdili, da je on (Lucheni) morilec po Lambrosovi teoriji, to je: hudodelec trdi, da ni blazen, temveč je premišljeno izvršil peklenški čin. Dalje prosi, naj naznanijo svetu, da grozodejstva ni izvršil iz bede in revščine. Lucheni dostavlja, da treba odstraniti vse vladarje, in umori se morajo hitro vršiti. Treba je, piše dalje ta zverina, zadeti vse vladarje, ministre in one, ki hočejo ljudstvo držati v verigah.

Iz tega vidimo, kako more propasti človek brez vere, brez dobre vzgoje, zakaj dokazano je, da Lucheni ni imel nobene vzgoje! Vidi se, kam peljejo novodobni brezbožni nauki in prav piše „Slovenec“:

„Človeška narava se oglašča, tisočeri odmevi se zlivajo v jeden gromeč glas: Boj anarhiji, boj zverem, ki kot hijene, kot peklenške pošasti lazijo med človeštvom za plenom. Vsak pomislek je odveč, je neumesten; države in narodi se morajo ob pogledu na vročo kri zaklane nedolžne žrtve, na odprto rano nam nenadomestne cesarice strezniti iz omotice modernih fraz (public) ter neusmiljeno iztrebiti iz zemlje zadnje seme anarhizma.

Take zveri kakor Lucheni niso vredne zreti v rumeno sonce. Blaznega človeka, ki je nevaren človeškemu življenju in imetju, zapró v norišnico; meje zapirajo, straže postavljajo proti koleri in kugi. Toda zveri kakor Lucheni ob belem dnevu brez strahu zasledujejo svoj plen, cele dneve in tedne pred očmi policije kujejo svoje črne načrte, ob poludanskem solncu brez vsake ovire mesarijo svoje žrtve na javni ulici, v sredi kulturnega mesta...

Ali ni to ironija, ali ni to Ako se sedaj države, vlade ne zganejo, no, potem so udarjene s slepoto. Ako pa slepec slepca vodi, oba v jamo padeta . . .“

Ubogi cesar!

Ubogi cesar! Tako vzdihujejo avstrijski narodi in po vsej pravici! Koliko je moralo prenesti, koliko pretrpeti njegovo srce! Kdo bi mogel opisati, kaj je čutilo, kaj pretrpelo njegovo srce, ko je v soboto 12. t. m. ob 4. uri popoldne v svojem gradu Schönbrunn sprejel novico, kakor si hujske misliti ne moremo! Ko so mu naznanili grozno novico, takrat je zaklical: „Ni mogoče zastopiti, kako je človek mogel hudo storiti ženi, ki v vsem svojem življenju nikomur ni storila kaj hudega, ki je delila le dobrote!“ In zgrudil se je na stol ter bridko vzdihnil: „Meni res ni prizanešeno ničesar!“

O, tako mora s cesarjem vzdihniti vsakdo! Saj ga med sedanjimi vladarji, ni, ki bi pretrpel toliko, kakor naš predobrotljivi vladar, ki je prestal več grenkih bridkosti in skrbi, kakor najrevnejši, zadnji njegovih podložnikov?

Velika žalost je trgala cesarju blago srce,

biti, tudi naročevati ne bo treba več »Kmetovalca« in drugih rečij iz Ljubljane, vse se bo dobilo doma, vse dobro, pa po ceni. Zdaj bo »Kmeti List« že poskrbel. Zdaj bodo že Berčingar, liberalni gostilničarji in pa »znani renegati« kmete učili, kako naj kmetujemo. Te osebe in njih imena so nam najboljši porok, da zdaj bo! Do zdaj še ni bilo, ali zdaj pa bo. Da so se le ti možje po koncu ali na glavo postavili, zdaj že mora iti.

Še danes se živo spominjam, kako sem se na glas krohotal, ko sem v duhu gledal, kako sta „Berčingar“ in pa „pliberški Jozelj“ pri Pepčku v Svetni vasi po najnovejši modi, to se pravi, čisto „po novem“, krompir sadila in kako so se „Jozeljnu“ pri pripogibanju hlače tako napele, da mu je knof počil in se pri važnem delu še zmenil ni zato in kako jima je naprednjaški Pepček iz „Svinjereda“ vedno popravljal, kedar nista prav vsadila krompirja.

Še veliko več sem v duhu videl, ko so zbirali se možje okrog „Berčingarja“ in vskliknil sem hvaležnega srca: Zdaj je prišel čas odrešenja!

Pri posvetovanju so se nekateri pripravili, kako naj bo detetu ime ali „Kmeti List“ (pravilno bi bilo seveda „Kmečki List“), ali pa „Svinjered“ in obveljalo je, da to se pozneje odloči. In tako se je zgodilo, da so ga spočetka krstili: „Kmeti List“, ki je pa bil kmalu prekrščen v „Svinjered“. Torej „Svinjered“ je njegovo ime in tako ga morava tedaj tudi midva imenovati.

Odločili so bili tedaj, kakor Ti pravim, Berčingar in tovariši izdajati svoj „Svinjered“ v slovenskem jeziku. To je že nekaj, kajti veseliti nas

ko so mu l. 1867. v daljni Mehiki neusmiljene roke usmrtili ljubljene brata nadvojvodo Ferdinanda Maksimilijana. Nepopisno bridkost je moral prenašati, ko je tako nenadoma zgubil jedinega ljubljene sina Rudolfa. In sedaj mora prevzvišeni mučenik na cesarskem prestolu zaužiti zadnjo kapljo iz kupe trpljenja, ko mu je peklenška roka tako neusmiljeno ugrabila nad vse ljubljeno družico v življenju, ki je 44 let ž njim delila vse skrbi, vse žalosti, a tudi hvaležnost, ljubezen in neomejeno udanost milijonov zvestih src v habsburški državi. V kratkih mesecih bi bila presvetla cesarica v krogu preslavne vladarske rodovine, v središču države in vseh narodov avstrijskih v veselju in radosti praznovala petdesetletnico vladanja svojega prevzvišenega, od vsega sveta občudovanega in spoštovanega soproga. Toda jeden sam trenotek je zgrnil nad Avstrijo in njenega nenadomestnega vladarja reke gorjã, potoke solzã ter v hipu zadušil vse jubilejsko veselje.

„Uboga cesarica, ubogi cesar!“ To so vzdih iz globočine src, ki čutijo, ki trpé in pošiljajo te dni k Bogu vsegamogočnemu, vladarju vseh vladarjev goreče prošnje, da bi v neizmerni žalosti tolažil predragega nam vladarja, da bi mu olajšal neizrečno gorjã ter vlival hladeči balzam udanosti in poguma na skeleče rane krvavečega srca. Neskončno usmiljeni Bog, usliši molitve potrjih src ter daj milost duši pokojne naše cesarice ter mir in tolažbo našemu vladarju!

In cesar sam zaupa v tem bridkem času le na Boga! Ko je sprejel strašno novico, zaprl se je in v iskreni molitvi pri Bogu iskal tolažbe. V nedeljo zjutraj se je s hčerama princesinjo Gizelo in nadvojvodinjo Marijo Valerijo v Schönbrunn udeležil svete maše, mej katero so čuli vedno ihtenje. — Ves potert je vzdihnil: „Zaupanja v Boga ne zgubim.“ Izrazil je željo, da hoče ta teden še posebe k sv. izpovedi. Globoko presunjen je cesar prečital odstavek iz zadnjega pisma, v katerem mu piše cesarica, da se dobro počuti in veseli, da se kmalu vrne in udeleži jubilejske slavnosti. Cesar rešuje neprenehoma vse državne posle ter si je pridržal rešitev nešteti izrazov sožalja.

Pogreb.

O pogrebnih slavnostih poročamo prihodnjič še obširneje. Za danes naj omenimo, da so truplo pokojne cesarice v četrtek dné 15. t. m. zvečer pripeljali na Dunaj in tam izpostavili v dvorni cerkvi sv. Avguština. Pogreb je bil v soboto dné 17. t. m. z velikim sijajem.

Avstrija žaluje.

Le neverjetno so povsod sprejeli novico o strašni smrti cesarice. Najprej razširila se je po Dunaju. Ginljivi so bili, tako poročajo dunajski listi, prizori, ki si jih videl tam. Ljudstvo se je zbiralo v velikih gručah in celo možem stopale so solze v oči, ko so slišali grozno to novico. In kakor na Dunaju, godilo se je drugod. Po mestih, povsod, kamor je dospela, napravila je žalostna vest najglobokejši utis. Na javnih poslopih, stolpih itd. vihrale so črne zastave. Dunaj je oblekel žalno obleko, tako i druga mesta. Ljubljana je bila,

mora, da so se tudi tem ljudem enkrat oči odprle. Za slovenske kmete slovenski časopis. Bravo Berčingar!

Pisal ga bo urednik Berčingar in tovariši, iz česar sledi, da se bode gospoda slovenski učiti morala. Dobro, Berčingar!

Iz tega pa sledi, da bodo morali v slovensko šolo in kakor so mi otroci iz velikovške slovenske šole pripovedovali, jih tam že z veseljem pričakujejo kot svoje sotrudnike na šolskih klopéh. Živijo Berčingar!

Če bodo Berčingar in sodrugi hoteli slovenski pisati, bodo morali, tako vsaj meni moja kmečka glava pravi, slovenski učiti se in tudi bode treba takih, ki bodo to brali in da bodo razumeli, bodo pač morali tudi učiti se in tako pač zdrava pamet pravi: Za pisatelje in čitatelje treba slovenskih šol. Tako pa pridejo koroški Slovenci prav lepo do tega, za kar se že dolgo trudijo — do slovenskih šol, zato pa pravim: Slava Berčingar!

List bode se tudi, tako so sklenili, če bo treba, potegoval za sveto vero, in ker so koroški Slovenci udje katoliške cerkve, zato je res najbolj pripraven zagovornik te vere protestant Berčingar. Zato pa ne kličem samo, ampak moram že zaupati: „Slava Berčingar!“

Sklepi so bili res izvrstni in le škoda, da ni mati zemlja dala prej Berčingarja in sodrugov koroškim Slovincem! Kako pa so te sklepe ti možici izvršili, o tem si bode dovolil Barigelje v kratkem sporočati. Zdaj pa zdravi in z Bogom!

Ves vaš od nohtov do las udani

Barigelje.

kakor se nam poroča, vsa v črnih zastavah. Ne tako Celovec. Tú si videl žalne zastave malone samo na javnih poslopih, na zasebnih hišah jih je jako malo bilo. Na hišah Mohorjeve družbe vihrale so črne zastave! — Celovčani kazali so se torej tudi ob tej žalostni priliki na prav žalosten način — v svoji pravi luči! — V znak žalovanja je vodstvo tiskarne družbe sv. Mohorja tudi odredilo, da je moralo v soboto dné 17. t. m. popoldne od 3. ure naprej, mej katerim časom se je vršil na Dunaju pogrebni sprevod preblage pokojne cesarice, mirovati vse delo v tiskarni.

Razni javni zastopi se v posebnih sejah spominjajo prežalostnega dogodka in svitlemu cesarju izražajo svoje sožalje in sočutje. Mnogi so odposlali odposlance h pogrebu na Dunaj. Oficijelne slavnosti, namenjene za petdesetletnico cesarjevo, vse izostanejo.

Žalovanje krške škofije.

Kakor drugi škofje, izdali so tudi naš mil. g. knezoškof v posebnem pismu ukaz, kako naj se verniki naše škofije spominjajo umrle cesarice. Pismo se glasi:

Pač je že po vsej škofiji znano, da je grozen zločin spravljen dné 10. sept. t. l. našega ljubljene cesarja Franca Jožefa I., cesarsko hišo Habsburg-Lotrigen in vse avstrijske narode v neizmerno žalost.

Bodalo morilca je s silo zadelo dobro mater, Nj. c. in kr. Veličanstvo Elizabeto, je vzelo življenje naši cesarici.

Zgodilo se je to dné 10. septembra 1898, ob 12. uri 40 minut popoldne, ko se je podala prevzvišena soproga našega svitlega cesarja na ladjo v mestu Geneva v Švici. V nekaterih urah bila nam je dobra cesarica vzeta za vselej.

Dobra cesarica Elizabeta je bolehalo že dvoje desetletij in je bila sem ter tja zelo bolna. Večkrat je po cele tedne mogla uživati samo mleko in mnogokrat po veliko dnij ni našla spanja. Da najde zdravje ali da si vsaj olajša trpljenje, morala se je podajati v letovišča.

Prevzvišena gospa bila je vsikdar priprosta, ljubeznjiva, dobrotljiva. Vse svoje življenje nikomur ni storila kaj žalega, pač pa je, kolikor je mogla, podpirala uboge, prinašala tolažbo in pomoč trpečim revežem.

In ravno to preblago vladarico je odtrgalo grozno bodalo tučca od našega dobrega cesarja ter je vzelo avstrijskim narodom cesarico. Po vseh deželah in krajih avstrijske države obudilo je to največjo žalost.

V tem strahu avstrijskih narodov pride iz globočine srca klic: Naj Bog, ki more tolažiti vse žalujoče, tolaži in ohrabri našega žalujočega cesarja s svojo milostjo, da svitli vladar to hudo obiskovanje s pogledom na Boga Vsemogočnega more prenašati.

Pa tudi naša dolžnost je, da sè svojo molitvijo in svojimi darovi prosimo Boga za dušni mir cesarice Elizabete in da molimo za trpečega svojega cesarja in gospoda.

Zaukazujem torej za vso krško škofijo:

1. V vseh farnih cerkvah naj se obhaja po naredbi farnega predstojnika molitvena ura pred izpostavljenim Najsvetejšim za moč in blagor našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I.

2. V vsaki farni cerkvi naj se obhaja slovesna črna maša z „Libera“ za dušni pokoj Nj. Veličanstva cesarice Elizabete. Kjer so nastavljeni c. kr. uradi, naj se jim pravočasno naznani dan in ura slovesnega opravila.

3. Po vseh farnih cerkvah škofije naj se v soboto 17. septembra, ob 4. uri popoldne, skozi pol ure zvoní z vsemi zvonovi.

Vsi verniki naj goreče molijo za pokojno cesarico.

V Celovcu, dné 14. septembra 1898. l.

† Jožef, knezoškof.

Zoper Lahe.

Morilec predobrotne naše cesarice je Lah. Čudno je, da je v zadnjem času ravno iz tega naroda prišlo toliko morilcev in da ima anarhizem ravno tam svojo največjo oporo. Laški delavci iščejo baš v naši državi radi dela. Jeza nad grdim zločinom je storila, da se obrača ogorčenje in nevolja tudi zoper te ljudi. Na več krajih je prišlo zbog tega tudi do nemirov. Laški delavci, ki jedó naš kruh, so namreč na mnogih krajih še tako predrzni, da odobrajo nesramni zločin, grozni umor svojega rojaka, morilca Luchenijskega!

Taki nemiri so nastali po raznih mestih. V Ljubljani je podilo v nedeljo dné 11. t. m. razdraženo ljudstvo nad 100 Lahov iz mesta. V Trstu so bile velike demonstracije zoper Lahe, ker ljudstvo malone ne more premagati svoje velike nevolje nad groznim zločinom brezbožnega morilca, ki nam je vzel našo ljubljeno cesarico.

Cesarjeva zahvala.

Mojim národom!

Najtežja, najgroznejša izkušnja je zadela Mene in Mojo hišo.

Moja žena, dika Mojega prestola, zvesta tovarišica, ki Mi je bila tolažba in podpora v najtežavnejših urah Mojega življenja, s katero sem izgubil več, kakor morem izreči — je preminila. Strašna usoda Jo je vzela Meni in Mojim národom.

Morilčeva roka, orodje brezumnega fanatizma, ki ima namen, uničiti obstoječi družabni red, se je vzdignila proti najblažji vseh žen in v slepem brezkončnem sovraštvu zadela srce, ki ni poznalo nobenega sovraštva in bilo samo za blagor vneta.

Sredi brezmejne bolesti, ki navdaja Mene in Mojo hišo, vpricho nezaslišanega dejanja, ki z grozo napolnjuje ves omikani svet, prodira v prvi vrsti glas Mojih ljubih národov tolažilno do Mojega srca. Ponižno se klanjajoč božji volji, ki Mi je naklonila take nezapadne težave, moram previdnost božjo zahvaliti za dragi zaklad, ki Mi je ostal: za ljubezen in zvestobo milijonov, ki obdaje Mene in Moje v uri trpljenja.

Tisoč znamenj, od blizu in daleč, od visokih in nizkih je kazalo bolest in žalost po rajni cesarici in kraljici. V ganljivem soglasju donijo tužni glasovi vseh vsled neizmerne izgube kot zvest odmev tega, kar pretresa Mojo dušo.

Kakor mi bode spomin na Mojo preljubo soprogo svet ostal do zadnje ure, tako ostane Njej hvaležnost in spoštovanje Mojih národov neminljiv spomenik za večne čase.

Iz globine Svojega tužnega srca zahvaljujem vse za ta novi izraz udanostnega sočutja. Dasi morajo umolkniti svečanostni glasovi, ki bi naj spremljali to leto, ostane Mi spomin na brezštevne dokaze udanosti in globokega sočutja najdražje darilo, ki se Mi je moglo doprinesti. Skupna Naša bolest ovija z novo vezjo prisrčnosti prestol in domovino. Iz neomahljive ljubezni Mojih národov Mi ne vzhaja le ojačeni čut dolžnosti, da vztrajam v določenem mi poslanstvu, temveč tudi upanje do uspehov.

Jaz molim k Vsemogočnemu, ki me je tako hudo zadel, naj Mi On dá še moči, izpolniti to, za kar sem poklican. Jaz molim, On naj blagoslovi in razsvetli Moje národe, da najdejo pot ljubezni in sloge, na katerem naj dosežejo blagor in srečo.

Schönbrunn, dné 16. kimovca 1898.

Franc Jožef I. r.

Dopisi prijateljev.

Kronski darovi za velikovsko šolo. Na konferenci v Dobrlivasi zbrani duhovniki darovali so 20 kron in č. g. župnik Josip Kokič iz Stebnja 20 kron; c. in kr. nadstani zdravnik dr. Val. Janežič v Celovcu 20 kron; posojilnica v Črni vsled sklepa občnega zbora 50 kron; župnik Karol Kirchmajer v Črni 2 kroni; v Ziljski Bistrici povodom instalacije župnikove zbrani rodoljubi 21 kron; pri pastoralni konferenci v Kotmarivasi zbrani duhovniki boroveljske dekanije darovali so 15 kron; č. g. Ant. Pelnar, mestni vikar v Celovcu 20 kron. Skupaj 168 kron. Lepa hvala vsem darovalcem! Živeli nasledniki!

Iz Zelezne Kaplje. (Shod.) Pozno sicer, a ne prepozno poročamo o sijajnem shodu, ki ga je napravilo pri nas dné 28. avgusta katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Korškem. Prostor za shod smo dobili v gostilni g. Müllerja, ki se vsega nagajanja in žuganja nasprotnikov ni zbal in nam je prepustil svoje prostore. Čast mu! „Naprednjaškim“ (?) Kapljancem je shod bil trn v peti. Nasprotovali so mu kar mogoče, zabavljali, pretili — zastonj. Ti ljudje, katerih pri nas vsakdo pozna, morajo spoznati, da vendar ne gré vse le po njih neumni komandi. Oni torej so se jezili, naši ljudje pa so se vrlo veselili shoda. Prostor, dvorišče omenjene gostilne, je bil premajhen za vse došle poslušalce. Naši kmetje prišli so v častnem številu. Zbralo se je kakih 700 ljudij. Mnogi so bili prvokrat na shodu in tembolj veseli lepega pouka! Zborovanje je vodil društveni tajnik g. Rozman, ki nam je razložil pomen in namen shodu. O državnem zboru je podal dalje in jako zanimivo poročilo g. državni poslanec Lambert Einspieler, o deželnem zboru je govoril g. deželni posl. Fran Muri. Oba govora

so volilci burno odobraval in izrekli govornikoma zaupanje. V jedratih govorih podali so nam nato gg. Müller, Podgorc in Rozman mnogo krasnih in potrebnih nauk o šoli, in raznih političnih zadevah. Seme razsejano po ognjeviti besedi gotovo ne bo ostalo brez sadu. Hvala govornikom! — Naši ljudje so bili s shodom zelo zadovoljni. Ali tudi nasprotniki? Dvomimo. Na shod jih ni bilo, zato se je govorilo mirno, lepo. Poslali so samo dva dopisuna, ki služita pri c. kr. sodišču, da sta zapisovala govore. Ali sta se potem kaj lagala o shodu v nasprotnih listih, ne vemo, pa se za to tudi malo zmenimo. — Nasprotniki so se jezili, zato pa so razobesili na razvalinah (primernejšega prostora niso našli) pred trgov — veliko veliko frankfurtarico! Nagajati so hoteli nam, a ogradili so samo sebe, in zborovalci so se jim smejali na glas, ko je jeden govornik to njih „častno“ delo primerno in s krepkimi besedami osvetlil. Sram jih bilo! — Želja naših ljudij pa je, da se tú kmalu zopet napravi kak shod nam v pouk in korist, neprijateljem pa v strah. In takrat: na svidenje v še večjem številu!

Iz Št. Kancijana. (Požar.) V nedeljo dné 11. sept., popoldne ob 1/2 3. uri, je začelo goret v tukajšnji Mali vasi. Ker je primanjkovalo vode, niso mogli ognja takoj udušiti. Širil se je bolj in bolj ter razum jedne hiše, ki je krita z opeko in stoji ob strani, upepelil vso vas. Zavarovani so bili ponesrečenci za neznatne svôte. K sreči ni bilo močnega vetra, sicer bi bila v nevarnosti tudi cerkev, župnišče in sosedna poslopja.

Iz Prevalj. (Shod.) Podružnica sv. Cirila in Metoda za Tolsti vrh in okolico je napravila dné 8. t. m. svoj letni občni zbor v gostilni g. Štöckla v Farni vasi. V prostorni in lepo ovenčani sobani zbralo se je dosti kmetov od blizu in daleč. Predsednik podružnice, g. Dominik Kotnik, je otvoril zborovanje. Nato je govoril g. M. o potrebi slovenske šole za slovensko mladino. Kot drugi govornik je nastopil č. g. Malgaj ter razpravljaj o verski šoli. Govoru je sledila živahna pohvala. Gosp. Rozman je naglašal v svojem govoru potrebo prave vzgoje otrok, t. j. potrebo versko-národne in za kmeta šestletne šole ter pokazal, zakaj gređo duhovniki „vun“ iz cerkve. Burno ploskanje in živahno pritrdjevanje je pričalo, da je g. govornik govoril kmetom iz srca. Sedaj se je še vršilo pobiranje doneskov ter se potrdil stari odbor. Ostali smo še nekaj časa skupaj v pošteni domači zabavi, pri kateri so nas razveseljevali domači pevci z milim, slovenskim petjem. Čast jim in prisrčna hvala! Posebno nas je pa razveselil nastop vrlega rodoljuba iz Štajerske, p. d. Jeznika v Št. Petru, ki se ni ustrašil daljne poti, prišel na shod in z vnetimi besedami v čisti, gladki slovenščini navduševal poslušalce, da se z vso močjo uprejo naporu svojih nasprotnikov. Prav dobro je povedal g. R. ob odhodu tega rodoljuba, kako neresnična je trditve, da bi se otroci v slovenski šoli nič ne naučili, kajti ta gospod je živ dokaz, kaj se lahko doseže, ako je šola pametno urejena, ako je učni jezik materni, kakor je to na Štajerskem. Želimo le, da bi vrli rodoljub in izvrstni govornik nastopil večkrat pri naših shodih.

Iz Št. Jakoba v Rožu. (Cesarska slavnost.) V nedeljo 4. septembra popoldne je imela naša slovenska petrazredna šola veliko cesarsko slavnost. Popoldne se je zbrala naša šolska mladež pod vodstvom gg. učiteljev in učiteljic na prijetnem travniku blizu Bistrice v ožigled naših visokih planin: Golice, Roščice, Kočne in Kuma v proslavo petdesetletnega vladanja Nj. Veličanstva, našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I. Prostor je bil lepo okinčan z črnorumenimi in belorudečimi zastavami. Z visokega mecesna, na katerem je visela okrašena podoba presvitlega cesarja, ste vihrale dve posebno velike zastave (cesarska in koroška). Tam je bila postavljena miza s stoli za govornika. Pred mizo so se postavili učenci in učenke po razredih, šolarji ločeni od šolaric. Okoli njih pa se je vse trlo faranov. Tudi ljudij iz sosednih fara je bilo videti. Iz bližnjih vasij je prišlo vse k slavnosti. Naš priljubljeni gosp. nadučitelj Kovačič je razlagal v krasni besedi življenje presvitlega jubilanta od Njegove mladosti do današnjega časa, Njega vsele in žalostne prigodbe ter v navdušenih besedah vspodbujal in vžigal v mladih srcih ljubezen do cesarja. „Posebno pa vam priporočam tri rožice“, pravi na koncu, „katere se zaobljubite danes darovati Nj. Veličanstvu: Prva rožica je izgledno obnašanje in zadržanje; druga rožica je pridnost in neutrudljiva marljivost, tretja pa pokorščina in zvestoba. Sedaj pa, predraga mladež, predragi učenci, povzdignimo vsi skupaj glas in zakličimo trikrat, da bo odmevalo od naših visokih planin: »Živio, naš presvitli cesar, živio, živio!« Kar so zaklicali tudi zbrani župljani razoglavljaj, da je mogočno donelo po vsej okolici. Po končanem govoru so zapeli šolarji in učitelji cesar-

sko pesem, katere so z največjim navdušenjem vse kitice odpeli. Strmeli smo nad ubranim, mogočnim in sladkodonečim petjem ter razoglavi poslušali lepe glasove cesarske pesmi. Potem so sledile deklamacije in petje raznovrstnih slovenskih pesmi. Govorila sta dva fantiča in štiri deklice; vse se je izvedlo brez spodtikanja jasno in umljivo, če je bila deklamacija še tako dolga. Posebno veselje in zanimanje je vzbudila blizo osemletna deklica Čudnova, ki je govorila Slomšekova „Dva malopridna šolarja“, in fantič, ki je prednašal pesen: „Bog ohrani nam cesarja“. Vsi smo se le čudili, da so se mladi učenci dolgih pesni tako dobro na pamet naučili. Za vsakim govorom je sledilo lepo petje. Tu se je v dejanju videlo, kaj zamore ljudska šola na podlagi materne besede. Bog daj, da bi tudi sosedni farani se kmalu te resnice prepričali. Potem se je začelo pogostovanje učencev. V ta namen se je nabralo nekaj nad 61 gld., katerim je dodal še krajni šolski svet 25 gld., tako da je bilo 86 gld. na razpolaganje. Za pijačo smo dobili blagodušno darilo od pivovarca Kerna v Beljaku, ki je šoli podaril celi hektoliter izvrstnega piva. Nazadnje so sledile raznovrstne igre, posebej mladenči in mladenke, plezanje po visokem mlaju, na katerem so bila različna darila: skatljice s šolskimi potrebščinami itd. Vse je bilo živo in veselo do trdega mraka. Pred razhodom je govoril še mladenič in se prisrčno zahvaljeval v imenu vseh otrok svojim učiteljem in dobrotnikom za prekrasno slavnost in sprejeta darila.

Iz Gorič ob Zilji. (Nasprotniki v pravi luči.) Gospod deželni poslanec Grafenauer je v predzadnji številki cenjenega „Mira“ prav spretno odgovarjal nekemu tukajšnjemu dopisniku beljaških „Kärntner Nachrichten“, ki je v tem že povsod slaboznanem časopisu poročal, da je liberalni, nemški poslanec Ghon med goriške pogorelce razdelil 32 od beljaške hranilnice darovanih goldinarjev in ki je potem pristavil: „ko se je izvedelo, da je Ghon Nemeč in ob jednom tudi poslanec, rekel je neki stari mož: Ali bode Grafenauer tudi tako hitro prišel nam pomagat, kakor Nemeč?! In ta mož je klerikalen Slovenec; morebiti se ljudje vendar enkrat spametujejo“. Odgovoru g. Grafenauerja bi tu rad še nekaj pristavil. Pred vsem, kdor dobro premisli gori omenjene besede, katere bi imel neki stari mož izpregovoriti, ta hitro spozná, da jih navaden stari kmetski mož v tej obliki, kakor so to sporočale „Kärnt. Nachrichten“, ni izpregovoril; kajti kakor mi je jeden od pogorelcev sam trdil, so ljudje politično še premalo izobraženi; tudi so vsi starejši pogorelci še precej dobrega krščanskega in tudi slovenskega mišljenja. Ravno tako se mi do zdaj še ni posrečilo izvedeti, kdo da je tiste besede izpregovoril. Zavolj tega moramo misliti, da je te besede ali tisti sam izpregovoril, kateri je to poročal omenjenemu protestantskemu nemško-nacijalnemu časopisu, ali pa je v njegovem imenu od treh ali štirih nemško-liberalno mislečih Goričanov kdo drugi to storil. Da so pa ravnali ljudje, kateri so g. Grafenauerja tako nesramno v časopisih prijeli, čisto breznačajno in da jim pri tej zadevi ni bilo toliko za to, da bi zares ubogim in v obče pridnim pogorelcem s tem kaj pomagali, ampak da bi delali veliko politiko ter s tem same sebe pri vseh jednako mislečih ljudeh proslavili, se razvidi tudi iz tega, da je jeden od prej imenovanih liberalcev, ki je ud pomožnega odbora ali „komiteja“ za pogorelce, in ki je brzkone tudi tisti dopis v „Kärntner Nachrichten“ spisal, hitro potem v Borljah v gostilni pri „Kovaču“ na vse grlo kričal, da bodejo podpore za pogorelce prejemali samo od nemških nacjonalcev, od klerikalcev in Slovencev pa ne! (Čujte!) Močno sem se tedaj čudil, ko sem videl, da se je liberalni pomožni odbor vkljub temu obrnil tudi na „Kärntner Zeitung“ s prošnjo za podporo in jo tudi hvaležno prejel. G. Grafenauer se zamore tedaj vsaj s tem tolažiti, da tem ljudem na noben način ne bi mogel prav storiti, naj bi že hitro priteklo s kako podporo za pogorelce ali pa ne. Da, nekateri liberalci sami so morali od prej imenovanega uda pomožnega odbora za pogorelce nekaj jednako neprijetnega, kakor pa gosp. Grafenauer, doživeti. Ker se namreč nekaj časa nič ni izvedelo o kakem pomožnem komiteju, hoteli so g. učitelji z nekaterimi drugimi takega napraviti in so prvi korak k temu tudi že storili. Ko so pa izvedeli, da je že občina to poskrbela in da je med drugim tudi domačega župnika izvolila v pomožni odbor in sicer, brzkone v posebno čast, kot uđna s posvetovalnim glasom, tako so to reč hitro opustili. Vkljub temu je pa gori omenjeni nemški nacjonalec in ob enem tudi socialni demokrat podučitelju očital, da so samo zavolj tega napravili pomožni odbor za pogorelce, da bi zamogli drugemu s tem škodovati. Ravno ta mož ali pa jeden drugi od pomožnega odbora je gosp. podučitelja na višjem mestu tudi zatožil, da on zdaj prijazno obučuje-z domačim gosp. župnikom in gg. nadučiteljem, in da bode prišel na slabe pote, ako

Slovinci! Pridno zahajajte na slovenske shode!

bode tudi še zanaprej s tema dvema občeval in ne več s prejšnjimi njegovimi prijatelji, namreč s prej imenovanim socijalnim demokratom in še z nekim drugim nemškutarjem. Pametni in modri sicer hočejo biti ti naši Nemci, ako jih sploh smemo Nemce imenovati, zraven pa še tega ne vejo, da je tudi že sedanji, še bolj pa, in sicer povsod in pri vsaki priložnosti, prejšnji deželni predsednik učitelje in duhovnike opominjal, naj lepo v miru vkup živijo in jeden drugega pri odgoji mladine in pri povzdiganju splošne omike podpirajo. — Najbolj so se pa naši liberalci odlikovali pri praznovanju cesarjevega rojstnega dneva in ob jednom 50-letnega vladarskega jubileja. Učitelji, ki so seveda tudi liberalnega mišljenja, napravili so v ta namen v Borljah pri „Kovaču“ prav lepo cesarsko slovesnost. Da bi se pa ljudje te slavnosti ne udeležili, napravili so nekateri jim zdaj sovražni liberalci v drugi gostilni v Borljah ples in so ljudi od hiše do hiše tja vabili, v Goričah pa so v tamošnji gostilni nekateri kupili sod piva in s tem vred napravili tudi nekako cesarjevo slovesnost, h kateri je občinsko predstojništvo vabilo vse „domoljube ali patrijote“ s posebnimi vabili, čisto izpustilo pa — domačega g. župnika. Ali ta ne šteje med „domoljube“? Vsakdo se mora še vprašati, ali ima občinsko predstojništvo v resnici samo tiste za dobre „patrijote“, katere je ono povabilo in ali so morebiti socijalni demokratje po njegovem mnenju prvi v vrsti pravih domoljubov. Vendar za danes naj to zadostuje. Omeniti le še hočem, da je tukaj dosti takih nespametnih ljudij, kateri se celo jezijo, da g. župnik v tej zadevi g. učiteljem ne nasprotujejo in da tistim liberalcem ne pomagajo, ki so ga izvolili v pomožni odbor za pogorelce kot uda s posvetovalnim glasom in to še iz prav nizkega vzroka. Ravno ti so po časopisih objavili, da sta gg. učitelja in sicer čisto po naključju, na god sv. Cirila in Metoda v neki gostilni par kozarcev vina vkup z domačim župnikom izpila, in so g. podučitelja tudi še zatožili, da se bode spridil, ako bode še zanaprej z g. župnikom prijazno občeval!!!

Od Zilje. (Dva župana!) Veliko škoduje nam Slovencem naša znana krotkost, vsled katere se naši nasprotniki nam nasproti vse upajo uganjati, ker vejo, da se jim zavoljo tega ali čisto nič ali pa vsaj veliko ni treba bati. Kako nesramno in predrzno n. pr. je ravno zavoljo tega pisal neki koroški časopis ob priložnosti zadnjih občinskih volitev v Št. Štefanu ob Zilji o prejšnjem, tamošnjem župniku! Ravno tega pa, kar so omenjenemu župniku takrat tako predrzno podtikovali in mu zavoljo tega celo z zatožbo žugali, se je krivega storil ravno tisti prejšnji liberalni župan, ki je posebno v zadnjem času g. župniku hudo nasprotoval. Že ob velikonočnem času poročal je „Mir“, da imajo v Št. Štefanski občini dva župana (!), namreč starega, liberalnega, in novega, od slovenske stranke izvoljenega, ki je pa od prejšnjega župana samo nekako polovico uradnih rečij prejel. Tako sta takrat nekaj časa oba župana uradovala; vsaki je namreč ravno to storil, kar mu je pod roke prišlo — in to ne brez vednosti višjih. Še bolj pa je naredil stari liberalni župan nekako sredi meseca junija. Akoravno je on samo navaden občinski odbornik, podpisal je vendar za neko stranko uradno poročilo okrajnega glavarstva in sicer kot občinski svetovalec in kot zastopnik županov ter je pridejal tudi občinski pečat. Ob jednom se je tedaj podpisal kot občinski svetovalec, akoravno je zdaj samo navaden občinski odbornik, potem se je podpisal kot županov zastopnik, ta pa o celi zadevi še vedel nič ni, in tretjič je rabil občinski pečat, do katerega nima pravice, in katerega je samo po prečudni popustljivosti višje oblasti mogel tako dolgo samooblastno obdržati. Izvedelo se je pa to zavolj tega, ker je stari župan to uradno pismo poslal na občinski zastop v Šmerčah, kjer so slabi podpis spoznali in ga zavolj tega na občinski zastop Št. Štefanski nazaj poslali. O kaki kazni ni bilo nič slišati; radoveden bi vendar bil, kako bi v celovškem okrajnem glavarstvu n. pr. z g. Štihom ali Prosekarjem postopali, ko bi se bil jeden teh dveh gospodov predrznil, kaj jednakega storiti in takorekoč višje oblasti za nos voditi!

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Deželni zbor goriški je sklican na dan 19. t. m., da čestita cesarju k 50-letnici vladanja in sklene zakon, po katerem je dohodninski davek prost deželnih doklad. — Umril je dne 7. t. m. v Pragi znani odločni češki državni poslanec Vašaty. Brezobzirno in odločno je vedno branil pravice svojega naroda in Slovanov v obče. Čast njegovemu spominu!

Druge države. V Monakovem so imeli „vse-nemški“ shod, na katerem so zlasti Nemci iz Avstrije tožili, kako „trda“ se jim godi v naši državi! Koliko je na tem resnice, vé vsak otrok. Če se jim pa tú ne dopade, pa naj le poberô svoja ko-

pita in se odpravijo v blaženi „rajh“. Jokal nihče ne bo za njimi. — V Sudanu se je strla v prah država, katero je Mahdi pred desetletji ustanovil z orožjem in krvjo. Glavno mesto Omdurman je v oblasti egiptskih angleških čet. Stališče Angležev je postalo s to zmago v Egiptu še trdnejše, nego je bilo doslej. — Sv. Oče Leon XIII. je izdal novo okrožnico o sv. Rožnem vencu, v kateri vernike znova pozivlje, naj meseca vinotoka pridno opravljajo to molitev.

Novičar.

Na Koroškem. (Nasprotniki pri delu.) Ker nam je poročilo o prežalostnem dogodku v naši cesarski hiši vzelo preveč prostora, ne moremo se baviti že danes obširneje o početju naših nasprotnikov pri občenem zboru „Südmarke“ v Celovcu in „bauernbundarjev“ v Škofji vasi itd. Za danes omenimo samo, da so Celovčani kar besneli veselja, da se tu zbirajo zatiralci slovenskega naroda in da je vse mesto bilo v — frankfurtaricah. Pri „bauerntagu“ zbralo se je iz bližnje in daljše okolice vse, kar po „bauernbundarsko“ leze in gre. Rokitansky in „pater“ Ferk sta igrala svojo žalostno nalogo do konca, zlasti nesrečni „duhovnik“, ki je najnesramnejše grdil — duhovnike! No, tolažimo se, saj vemo, koliko je vredna ptica, ki onečasti svoje lastno gnezdo!

(Duhovske zadeve.) V redu oo. kapucinov so letos med drugimi tudi sledeče spre-membe: Iz Celovca gredó č. o. Galazij Kobal za vikarija v sv. Križ. Viljem Ebenberger v Lipnico. — V Celovec prideta: Č. o. Otokar Cejan iz Volsberka za vikarija in č. o. Evgen Merše iz Celja. — Do 19. oktobra je razpisana župnija Sele. — Č. g. Jož. Galant, kanonik v Brežah, je dobil župnijo Sirkno. — Vč. g. Jožef Sturm, vpokojeni župnik v Gradencu, padel je dne 10. t. m. na potu iz Št. Vida domov tako nesrečno, da je obležal mrtev. Drugo jutro še le so našli njegovo truplo. — V stalni pokoj je stopil č. g. J. Legat, župnik na Jezerskem.

(Osebnosti.) Gosp. Janko Kremenšek, okrajni komisar v Velikovcu, je imenovan za tajnika c. k. deželne vlade in prestavljen v Celovec. — Okrajni komisar baron Lazarini je prestavljen iz Št. Vida v Volsberg. — Konceptni praktikant dr. H. Blodik je imenovan za deželnovladnega koncipista in je prestavljen iz Beljaka v Velikovec. — Poročil se je dne 18. t. m. v Rožeku na Koroškem Rudolf Chorinsky, c. kr. minist. tajnik v železničnem ministerstvu, z Lujizo plem. Lindheim, hčerjo rumunskega gen. konzula.

* Cecilijansko društvo je imelo dne 12. t. m. v Beljaku svoj občni zbor, ki se je dobro obnesel. — V Celovcu se je dne 18. t. m. po raznih šolah zopet začelo šolsko leto. — Razstava svetlice bila je v Celovcu jako lepa in dokaz o napredku vrtnarstva. — Celovski porotniki so dne 12. t. m. obsodili na smrt 33letnega Jožefa Šmetaneka iz Grebinja zaradi hudodelstva umora. — Na Križni gori ob Celovcu se je ustrelil 60letni občinski tajnik iz Št. Pavla, Janez Töchlinger. — Dne 13. t. m. zvečer imeli smo hudo neurje. V Škofjicah nad Vrbskim jezerom je strela udarila v Krakolinikov skedenj. Kmalu sta bila skedenj in hiša v ognju. Pogorel je skedenj in hiša, dasi so gasilci hitro prihiteli na pomoč, ker je pomanjkalo vode. Krma, hiša, oprava in nekaj ovc je ostalo v ognju, drugo živino so rešili. — V Ovčjivasi je pogorelo v noči od 16. do 17. t. m. 40 hiš s cerkvijo. Natanjčnejše poročilo pričakujemo!

Na Kranjskem. (Cesarjeva zahvala.) Župan Hribar prejel je od c. kr. deželnega predsedstva nastopno naznanilo: „Njegovo c. in kr. apost. Veličanstvo je vsled razpisa Nj. ekscelence c. kr. ministerskega predsednika kot ministra notranjih stvari ddo. 1. septembra letos, šte. 6927, blagovolilo najmilostneje dovoliti, da se 472., na županskem shodu zbranim slovenskim občinskim predstojnikom za poslano udanostno brzojavko sporoči Najvišja zahvala.“ — Però se nam danes nekako ustavlja, ko moramo tudi mi „Mir“-ovim bralcem poročati o dogodku, ki je pač vse drugo, nego na čast nam Slovencem. Primarij v deželni bolnišnici g. dr. Gregorič in deželni arhivar g. A. Koblar sta sodelovala pri „Slovenskem Listu“, ki brezvstrašno in odkrito razkriva razne rane na našem narodnem telesu. Večkrat je ojstro prijel tudi g. dr. Tavčar-ja, zaradi njegovega političnega delovanja. Da odbije te napade, zakril se je g. dr. Tavčar za deželni odbor, katerega ud je, in ta je zahteval od imenovanih dveh gospodov, da ali odstopita od „Slovenskega Lista“, ali pa izgubita svoji službi. Omeniti moramo, da „Slovenski List“ ni grajal deželnega odbornika ampak politika dr. Tavčar-ja. Tako postopanje deželnega odbora mora vsak trezno misleči človek, katerega še ni oslepila strankarska strast, kar najodločneje obsojati. Mislimo, da pač ni greh, ako ima tudi kak deželni

uradnik svoje misli in jih odkrito pové! Z drugimi slovenskimi listi vred moramo torej postopanje „narodnega“ deželnega odbora kranjskega le globoko obžalovati. — Nameravana velika vse-slovenska slavnost krščanskih delavcev v Ljubljani je zaradi žalostnega dogodka v cesarski hiši izostala!

Na Štajerskem. Dvajset volilnih shodov je letos že priredil državni poslanec g. Žičkar. — Razstava sadja je bila v Zalcu. — Hmelj v Savinjski dolini je letos dobro vspel.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda.

Za pogorelce v Goričah ob Zilji so poslali dalje č. g. župniku Antonu Šturmu:

	Prej izkazanih kron 118:50
Č. župnija na Vratih	13:08
„ „ Obirsko	10.—
„ „ Slovenji Pliberk	6.—
„ „ Pečnica	4.—
Preč. g. Št. Sokolšek, župnik v Št. Jurju ob Zilji	6.—
„ „ Peterman J., duhovni svetnik na Otoku	4:30
„ „ Jakob Knaflič, župnik v Ločah	12.—
„ „ Balant Kraut, župnik na Brnei	12.—
„ „ Vekoslav Hutter, župnik v Koprivni	20.—
„ „ Matevž Jereb, župnik v Št. Janžu pri Zidanem mostu	8.—
„ „ M. Bobnar, župan v Lahovičah, Kranjsko	1.—
Vkup kron 214:88	

Našemu uredništvu so poslali:

	Prej izkazanih 113 kron
Gosp. dr. Val. Janežič, c. in kr. nadštabni zdravnik v pokoju v Celovcu	10 „
Neimenovan duhoven	4 „
„ c. kr. častnik	4 „
Vkup 131 „	

Književnost.

„V Marijinem Celju“, topopisne črtice in pridige, katere je imel v tej sloveči romarski cerkvi vč. g. profesor dr. A. Medved iz Maribora, se zove lična knjižica, ki je nedavno izšla v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Namenjena je pred vsem romarjem v trajen spomin, pa tudi slovenskemu ljudstvu sploh. Cena 30 kr., po pošti 35 kr.

„Glas radosti.“ — G. Janez Laharnar, organist na Št. Viški gori, je uglasbil povodom petdesetletnega vladanja Njeg. Veličanstva Frana Josipa I. dve pesmi: „Jubilejska kantata“ in „Moja Avstrija“ za moški zbor (in sopran in alt ad libitum). Pesmi se dobé pri skladatelju na Št. Viški gori (p. Slap ob Idriji) na Primorskem za 20 kr., s pošto 3 kr. več.

Vabila.

— **Podružnica sv. Cirila in Metoda za Opače in okolico** bode imela svoj letni občni zbor na god sv. Mihaela dne 29. septembra 1898 v gostilni gospoda župana p. d. Mažeja v Selah. Vspored: 1. Pozdrav načelnika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Govor o namenu tega društva. 4. Vpisovanje novih udov in pobiranje letnih doneskov. 5. Volitev novega odbora. 6. Govor o verski in narodni šoli. 7. Razni govori in nasveti. Po zborovanju bode prosta zabava in deklamacije. — Ker bode shod zelo važen, pridite vsi katoliški slovenski možje iz seljske župnije in sosednih občin.

Odbor.

— **Katoliško delavsko društvo za Prevalje in okolico** napravi v nedeljo dne 25. t. m. popoldne ob 3. uri pri Štötku v Farni vasi svoje mesečno zborovanje z zanimivimi govori in poročili. Slovenski delavci, prihitite v prav obilnem številu!

Odbor.

Listnica uredništva.

Gospodom P. Sablatnig, M. Pak, F. Valentin in J. Savitz v Kotmarivasi: Vašega „popravila“ v tej obliki nikakor ne moremo objaviti, ker ga, odkritosrečno povedano, v mnogem oziru ne razumemo! V dopis spravljate mnogokaj, o čemur v našem listu niti govora ni bilo. Vaš „popravek“ ne popravlja dosti, bralci bi ga nikakor ne zastopili, nam pa bi vzel po nepotrebnem dragoceni prostor.

Raznim malomarnim dopisnikom: Kje je objubljena pomoč? Vemo, da se mnogokje dogaja mnogokaj, o čemur vsi ti gospodje vkljub lepim obljubam trdovratno molče in nas puščajo na cedilu. Ali je še treba posebej naglašati veliki pomen časništva v naših časih in potrebo marljivega dopisovanja? Torej poboljšajte se, kakor je objubil poboljšati se naš — Barigelje! Začetek je storjen, zato drugi le urno za njim!

Gosp. J. M., kmet v Ž. Vstregli bomo Vaši želji in poljudno razpravljali o raznih važnih vprašanjih, kakor baš dandanes silijo na dan. Takega pouka je treba vsakemu in podajati ga hoče vnet prijatelj našega lista v „Poučnih pogovorih“, katere pričnemo prej ko mogoče objavljati. Zdravi!

Gg. dopisnike, katerih dopisi danes zbog pomanjkanja prostora niso prišli na vrsto, prosimo potrpljenja. Prihodnjic pride vse. Srčna hvala in pozdrav!

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vlozna številka; d. ob. = davčna občina.)

Sodišče Celovec. Dne 7. okt. ob 11. uri, izba št. 85. Posestvo J. Cehnerja p. d. Sernika na Breznici, h. št. 3, vl. št. 36, d. ob. Karnski grad. (2988 gld.)
Dne 6. okt. ob 11. uri, izba št. 85., posestvo Pavla Rainerja, p. d. Terčaja v Popračah, h. št. 8; vl. št. 16, d. ob. Holbiče. (5824 gld.)
Dne 29. okt. ob 11. uri, izba št. 85. Posestvo Jan. Pradučnika p. d. Pirkerja v Valtivasi, vl. št. 22, d. ob. Valtavas. (5789 gld.)
Dne 29. sept. ob 11. uri, izba št. 85., posestvo Marije Mikš v Črezdolu, h. št. 1; vl. št. 29, d. ob. Vorde. (1101 gld.)

Bajta je na prodaj

blizu Rude. Pripravna je za rokodelca. Krojač ali čevljar bi dobro obstal. Več pové posestnica Terezija Simonič. Pošta Ruda (Ruden) na Koroškem.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v Narodni šoli

družbe sv. Cirila in Metoda

v Velikovecu

se priporoča p. n. slovenskim starišem.

V hiši je dvorazredna ljudska šola, poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih. Sprejme se tudi par večjih deklic za pouk v kuhanju.

Šolsko leto se začne dné 3. novembra t. l. Plačila 8 gld. mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovecu na Koroškem.

Pistotnikovo posestvo

na Radišah se takoj prodá in sicer z vsemi gospodarskimi potrebščinami (fundus instructus) za 4500 gld., brez teh za 3400 gld., z malim pridržkom (izgovorjenim užitkom). Posestvo meri nad 36 oralov, ima dobre njive in travnike in zadosti gozda ter se prodá po smrti posestnika, g. župana Janeza Korpiča, od njegove udove Katarine Korpič.

Velika zaloga kovanih železnih cevij za vodovode

po tovarniških cenah pri Konradu Proschu v Celovcu, tovarna za kmetijske stroje.

Proda se

Štandmanova kmetija na Vinogradih, 20. minut od Velikoveca oddaljena, ima 3 orale travenščine, 5 oralov njiv in 4 orale gozda, kate-rega še nekaj stoji. Na hiši se je lani nov strešni stol naredil. Cena 3500 gld., ako se vzame tudi živina, žito, krma in oprava, tedaj pa 4800 gld. Več pove lastnica Jozefa Podričnik na Vinogradih št. 9, pošta Velikovec.

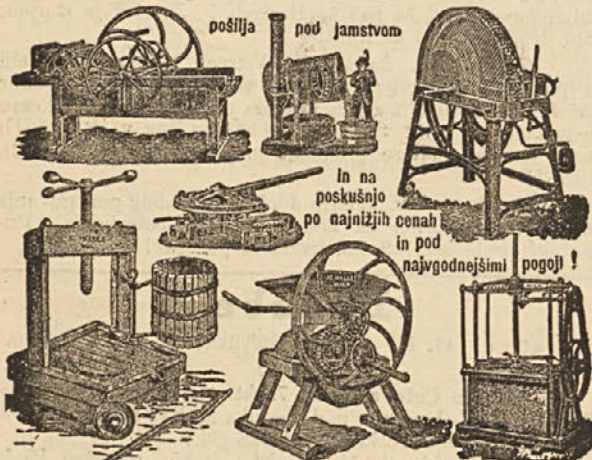
JANEZ KUCHAR

izdelovatelj orgelj v Št. Lenartu pod Ljubelom

pošta Podgoró na Koroškem,

priporoča se, zajamčujoč dobro in kolikor mogoče ceno izdelovanje, za vsa v to stroko spadajoča dela. Potrebna znanja si je pridobil pri gospodih Jemlich-u v Draždanah, Weigl-u v Stuttgartu in po več avstrijskih mestih, ter prosi za zaupanje p. i. čast. duhovščine in cerkvenih predstojništev.

VSI STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Lito čelno, evropsko ali prirčno, za vsako vrsto stroja. Bogato ilustrovani 193 strani obojni cenik v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

JG. HELLER, DUNAJ

PRATERSTRASSE 49.

Preprodajatelj se iščeja.

Janez Schindler

c. kr.

imejitelj privilegija

Dunaj, III. Erdbergstrasse šte. 12.

pošilja zastoj in franko

cenike v slovenskem jeziku

z več kakor 300 podobami o vseh vrstah strojev in potrebščin za gospodarje itd. itd.

!Cene nižje kakor povsod drugod!

Pošilja tudi na poskušnjo.

Jamči za dobro postrežbo.

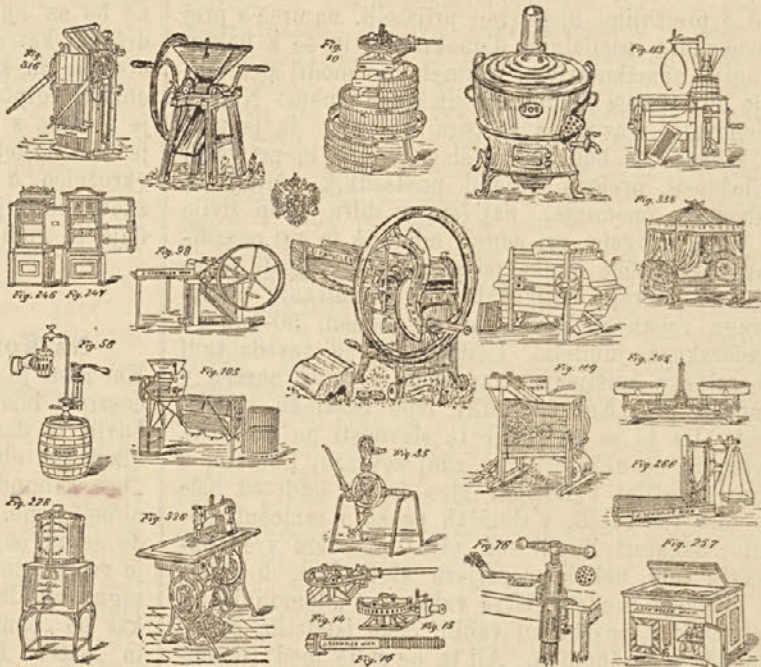
Dopisuje slovensko.

Išče spodobne, krščanske agente.

Obrača se naj naravnost na

Janeza Schindlerja,

Dunaj III/1. Erdbergstrasse šte. 12.

Umetna gnojila za jesen!

Za sledeče cene — brezobvezno — se dobivajo:

Češka Tomaževa žilindra, 19% fosforove kisline po 100 kil 2 gld. 72 kr.
Kainit Stassfurtov, z 12 1/2% kalija 2 " 55 "

Superfosfat, 19% fosforove kisline, ki se taja v vodi 4 " 75 "
Amonijak-superfosfat, 12% fosforove kisline, 5% dušika 6 " 50 "
Žveplenokisli amonijak, 20% dušika 13 " 50 "
Koščena brez kleja, 30% fosforove kisline, 1% dušika 5 " 50 "

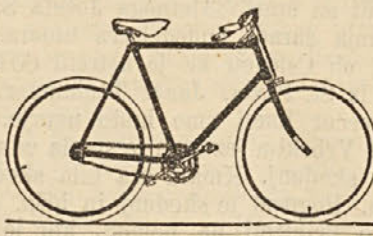
v celih, ali tudi mešanih vagonih na vseh koroških železniških postajah.

Če se razdeljujejo celi vagoni gornjih gnojil na celovškem kolodvoru, zvišajo se gornje cene za 10 kr. pri 100 kil; če se dobiva blago v skladišču, zvišajo se cene za 20 kr.

Umetna gnojila se razpošiljajo samo po poštne povzetju, ali če se blago takoj plača. Na posebno željo preiskuje kmetijsko kemično poskuševališče c. k. kmetijske družbe v Celovcu vsa našeta gnojila ter sme biti razlike: pri fosforovi kislini in kaliju za 1/2%, pri dušiku za 1/3%.

P. i. kmetovalce prosimo, da si gnojila za takoj ali za poznejše pošiljatve naročé čim preje, najdalje pa do 15. septembra 1898 za žitna polja, 1. novembra 1898 pa za travnike, ker tovarne zbog preobilnih naročil blago pošiljajo še le v nekaterih tednih.

Zaloga umetnih gnojil c. k. kmetijske družbe za Koroško pri J. M. Rothauerju v Celovcu, beljaška cesta št. 1.

Vozite se po „orožnem kolesu“!

Da nedosegljivo lahko tečejo in da se zato človek ne utruji, je glavna prednost koles (biciklov)

orožne tovarne Steyr.

Največja tovarna te vrste na svetu!
Zastopnik: C. A. Steininger, Gradec.

Za porabo sadja. Za pridelovanje vina.

Stiskalnice za sadni mošt za grozdno vino

s stalno delujočim dvojnimi tiskalom in uravnavo stiskanja „Herkules“. Jamčimo za najvišjo zmoglost, do 20 odstotkov višjo, kakor pri vseh drugih stiskalnicah.

Sadni in grozdni mlini. Stroji za obiranje sadja.

Popolne naprave za pridelovanje mošta, stalne in za prevažanje. Stiskalnice in mlini za pridelovanje sadnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, lupilce in rezalnice, najnovejše samodejne patent-brizgalnice za grozdje in rastline „Syphonia“, izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši, najbolj izvrstni in priznani najboljši sestavi

PH. MAYFARTH & Comp.

c. kr. izključj. privilegirana tovarna poljedelskih strojev, livarna in plavž na par.

Dunaj, II. Taborstrasse št. 76.

Obdarovani z nad 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami. Obširni ceniki in mnoga priznalna pisma se delijo zastoj. — Zastopniki in prekupci strojev se iščejo.

Andrej Grohar,

čevljar v Celovcu, Fröhlirove ulice št. 10., rodom Slovenec s Tolminskega, se priporoča svojim rojakom, kakor tudi čast. duhovščini v izdelovanje vseh vrst elegantnih in trpežnih čevljev.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pisemenih zavitekov itd. po najnižjih cenah.